

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 204/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou Hanáček & Hanáčková, s. r. o., Záhradnícka 41, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Darina Hanáčková, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 31/2009 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Co 259/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka“), ktorou

namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 31/2009 (ďalej len „namietané konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Co 259/2015 (ďalej len „namietané konanie krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je v procesnej pozícii žalovanej stranou v konaní o určenie vlastníckych hraníc k pozemku s príslušenstvom. Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom sp. zn. 12 C 31/2009 z 15. apríla 2015. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 20 Co 259/2015-575 z 20. septembra 2016 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 12 C 31/2009-734 z 20. júla 2017 žalobu opätovne zamietol. Žalobca sa aj proti v poradí druhému rozsudku súdu prvej inštancie odvolal. Odvolacie konanie je vedené na krajskom súde pod sp. zn. 24 Co 146/2017 a dosiaľ nebolo vo veci vydané rozhodnutie ani nariadený termín pojednávania. Sťažovateľka zastáva názor, že okresný súd, ako aj krajský súd porušili sťažovateľkou označené práva (bod 1), keďže návrh na začatie konania bol súdu doručený 9. apríla 2009 a do času podania sťažnosti nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Podľa sťažovateľky je *„celé konanie sprevádzané zbytočnými priet'ahmi a smeruje k tomu, že bráni mne ako právoplatnej a legálnej majiteľke v užívaní môjho pozemku v zmysle všetkých mojich vlastníckych opatrení“*. Sťažovateľka uvádza, že medzi jednotlivými procesnými úkonmi súdu došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, pretože súd nekonal v súlade s Občianskym súdnym poriadkom, resp. Civilným sporovým poriadkom. Sťažovateľka ďalej uvádza, že napriek tomu, že Európsky súd pre ľudské práva odmietol prax ústavného súdu podmieňujúcu podanie ústavnej sťažnosti na priet'ahy v konaní predchádzajúcim podaním sťažnosti predsedovi súdu, sťažovateľka sa napriek tomu obrátila so svojou sťažnosťou na predsedníčku krajského súdu. Predmetom napadnutého konania je podľa sťažovateľky špekulatívne určenie vlastníckeho práva, to znamená vec, ktorej povaha

vyžadovala osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania. V danom prípade mali všeobecné súdy povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, do ktorého sa sťažovateľka dostala v dôsledku namietaného konania. Takéto úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty podľa sťažovateľky okresný súd ani krajský súd nevykonávali. V preskúmvanej veci sťažovateľka nedala dôvod na zbytočné prieskumy. Namietané konanie podľa sťažovateľky zo žiadneho hľadiska nespĺňa kritérium primeranosti dĺžky konania v zmysle čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru. Sťažovateľka žiada, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie v sume 50 000 eur, ktoré odôvodňuje neprimeranou dĺžkou konania, vznikom psychickej, ako aj finančnej ujmy vo výške 300 000 eur. Podľa vyjadrenia sťažovateľky je v dôsledku súdneho konania poškodené jej dobré meno v obci [REDACTED], keďže celá žaloba je od počiatku postavená na nepravdivých a zavádzajúcich tvrdeniach a podľa jej názoru mohla byť zamietnutá ešte v prvom roku konania. V dôsledku podanej žaloby a súdneho konania bolo sťažovateľke zabránené podnikáť na dotknutých pozemkoch, ktoré boli nadobudnuté v dobrej viere a tieto pozemky ani nesusedia s parcelami, na ktoré sa žalobca odvoláva v žalobe.

3. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ňou označených práv (bod 1) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 31/2009 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Co 259/2015, prikázal krajskému súdu konať v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Co 259/2015 bez zbytočných prieskumov, priznal sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie vo výške 50 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1 070,68 eur na účet jej právneho zástupcu.

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupmi okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

8. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú

neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže preto vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už okresný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06, I. ÚS 544/2012).

K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu

9. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, II. ÚS 518/2014) vyplýva, že ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ale i právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už k porušovaniu označeného základného práva nedochádzalo, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je totiž odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozhodnutie vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

10. V súvislosti s tým ústavný súd už opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, to,

že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

11. V danom prípade priamo zo sťažnosti vyplýva, že vo veci bol 20. júla 2017 vyhlásený rozsudok, proti ktorému bolo zo strany žalobcu podané odvolanie. Ako sťažovateľka v sťažnosti uvádza, spis okresného súdu bol po doručení rozsudku a vykonaní nadväzujúcich procesných úkonov spolu s podaným odvolaním doručený krajskému súdu. Na krajskom súde je vec vedená pod sp. zn. 24 Co 146/2017 a o odvolaní žalobcu nebolo do rozhodnutia ústavného súdu rozhodnuté. Krajským súdom nebol vo veci nariadený ani žiaden termín pojednávania.

12. Ústavný súd konštatuje, že doručením rozsudku okresného súdu a vykonaním ostatných úkonov, ktoré v spojitosti s podaním odvolania okresný súd musel vykonať, boli z jeho strany vykonané všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľky. Ďalší postup ani úkony vo veci už okresný súd vykonávať nemôže, a preto je potrebné vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako takú, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila rozhodnutím vo veci samej za predpokladu, že toto rozhodnutie bude napokon konečným rozhodnutím vo veci samej, a to aj napriek podanému odvolaniu a vykonaniu riadneho opravného konania.

13. Okresný súd teda v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (apríl 2018) už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania. Súčasne je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prieťahom v dôsledku nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti, ako to tvrdí sťažovateľka, v konaní pred okresným súdom nedochádzalo (a to aj napriek tomu, že vo veci nebolo ešte rozhodnuté právoplatne). Preto je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť (obdobne napr. II. ÚS 275/06, IV. ÚS 119/2011, III. ÚS 153/2013).

14. Vzhľadom na to ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v časti, ktorou bolo namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote namietaným konaním okresného súdu, odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

15. Ústavný súd však pripomína, že prípadné zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie by v súhrne s doterajším konaním okresného súdu mohlo založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných prietáhov okresného súdu a prípadné neefektívne (nesústredené) konanie okresného súdu alebo konanie poznačené jeho zjavnou nečinnosťou by mohlo byť v príčinnej súvislosti s porušovaním základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo by v danom prípade nemalo byť prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 24 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu

16. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

17. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v petite sťažnosti doručenej ústavnému súdu 16. apríla 2018 prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáha vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1

dohovoru aj vo vzťahu k postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Co 259/2015.

Zo sťažnosti vyplýva, že konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 20 Co 259/2015 na základe odvolania žalobcu proti rozsudku okresného súdu z 15. apríla 2015 bolo skončené uznesením krajského súdu č. k. 20 Co 259/2015-575 z 20. septembra 2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť 14. novembra 2016 a ktorým krajský súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

18. Keďže konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 20 Co 259/2015 bolo v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľkou (bod 1) právoplatne skončené, je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k porušovaniu označených práv v namietanom konaní pred krajským súdom nemohlo dochádzať. Z tohto dôvodu je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti aj v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

19. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2018